

การบริหารจัดการที่มีผลต่อความสำเร็จของสวนเกษตร

วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม จังหวัดเชียงราย*

MANAGEMENT FACTORS AFFECTING THE SUCCESS OF THE AGRICULTURE PLANTATION
OF MUEN BUDDHAMETTAKUNARAM TEMPLE, CHIANG RAI PROVINCE

พระบุญมี ฟุ้งวัฒนาถาวร, ชาญเดช เจริญวิริยะกุล, สโรชนี ศิริวัฒนา

ธนาวิชญ์ จินดาประดิษฐ์ และ พรชัย ดีไพศาลสกุล

Phra Bunmee Fungwattanathawon, Chandej Charoenwiryakul, Srochinee Siri Wattana,

Tanavich Chindapradist and Pornchai Deephaisarnsakul

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Suan Sunandha Rajabhat University

E-mail: 63563827034@ssru.ac.th, chandej.ch@ssru.ac.th, srochinee.si@ssru.ac.th,

tanavich.c@gmail.com Pornchaid@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จและการบริหารจัดการสวนเกษตร วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จสวนเกษตร วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ พระภิกษุ และสามเณร วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม จำนวน 120 รูป ใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการสวนเกษตรของวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการประสานงานมีค่าเฉลี่ย สูงที่สุด รองลงมาคือ การวางแผน การกำหนดโครงสร้าง การรายงานผล การบริหารงานบุคคล การจัดทำงานงบประมาณ และการอำนวยความสะดวก ตามลำดับ และความสำเร็จของสวนเกษตรของวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยสวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามสามารถสร้างความร่วมมือระหว่างวัดและชุมชนได้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ สวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามสามารถสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนได้ และสวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามสามารถดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตามลำดับ 2) ปัจจัยการบริหารจัดการด้านการวางแผน การบริหารงานบุคคล การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การรายงานผล และการ จัดทำงานงบประมาณ มีผลต่อความสำเร็จของสวนเกษตร วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามได้แนวทางความสำเร็จของสวน

* Received February 24, 2022; Revised March 26, 2022; Accepted May 20, 2022

เกษตร และนำไปสู่การกำหนดเป็นแผนกลยุทธ์ในการดำเนินงานสวนเกษตร และแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ; การบริหารจัดการ; ความสำเร็จ; สวนเกษตร

Abstract

This Article aimed to study 1) level of success and management of the agricultural plantation of Muen Buddhamettakunaram Temple, and 2) management factors affecting the success of the agricultural plantation of Muen Buddhamettakunaram Temple. This research is a quantitative research. The sample consisted of 120 monks and novices at Muen Buddha Mettakhunaram temple with purposive sampling. The research instruments were questionnaires, analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation. and multiple regression analysis.

The results of the research were as follows: 1) The overall management of agricultural plantation's Muen Buddha Mettakhunaram temple was at high level. The coordination was the highest average, followed by planning, structure determination, reporting results, personnel management. budgeting and administration, respectively, and the overall success of agricultural plantation's Muen Buddha Mettakhunaram temple was at high level. The agricultural plantation's Muen Buddha Mettakhunaram temple was able to create cooperation between temple and community with the highest average, followed by the agricultural plantation's Muen Buddha Mettakhunaram temple which was able to strengthen community and agricultural plantation's Muen Buddha Mettakhunaram temple can operate effectively and agricultural gardens at Muen Phuttha Mettakunaram temple can operate to achieve the specified goals, respectively. 2) Planning management, personnel management, administration, coordination, reporting and budgeting affects the success of agricultural plantation's Muen Buddha Mettakhunaram temple. Findings from this research Muen Buddha Mettakhunaram temple has a guideline for the success of the agricultural plantation and lead to the formulation of a strategic plan for agricultural plantation operations and sustainable development guidelines.

Keywords; Management; Success; Agricultural Plantation

บทนำ

จังหวัดเชียงรายมีพื้นที่ทั้งหมด 7,298,981 ไร่ พื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตรในปี พ.ศ. 2563 มีจำนวน 3,015,264 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 41.31 โดยพื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตรส่วนใหญ่ใช้ในการปลูกข้าว นิยมปลูกอยู่ในเขตอำเภอเมือง อำเภอพาน อำเภอเชียงของ และอำเภอเทิง สภาพภูมิประเทศจังหวัดเชียงรายจัดอยู่ในเทือกเขาสูง ในตอนเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง เหมาะสำหรับปลูกข้าว มีอาณาเขตติดกับชายแดนพม่าและลาว พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ประกอบด้วย ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ถั่วเหลือง ลำไย ลิ้นจี่ ยางพารา และพืชผัก นอกจากนี้ยังมีพืชเศรษฐกิจใหม่ที่จังหวัดมุ่งพัฒนาให้เป็นพืชเศรษฐกิจเฉพาะถิ่น ได้แก่ ชา กาแฟ และสับปะรด จังหวัดเชียงรายเป็นดินแดนแห่งขุนเขาตั้งอยู่เหนือสุดของประเทศไทยอีกทั้งยังเป็นเมืองเก่าแก่ที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานและเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีผู้คนจากทั่วประเทศให้ความสนใจ เดินทางมาสัมผัสกับบรรยากาศของธรรมชาติ ป่าเขา ดอยสูง อีกทั้งยังมีสถานที่สำคัญทางศาสนาหลายแห่ง เช่น วัดพระธาตุดอยจอมทอง วัดร่องขุน วัดพระธาตุดาเวา พระธาตุดอยตุง วัดพระแก้ว วัดร่องเสือเต้น และวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามซึ่งเป็นวัดฝ่ายมหายาน สังกัดคณะสงฆ์จีนนิกายและเป็นวัดจีนแห่งเดียวในเขตภาคเหนือ

ในการดำเนินงานของทุกองค์กรพบว่าการบริหารจัดการมีผลต่อความสำเร็จขององค์กรแม้จะเป็นสิ่งที่ไม่สามารถมองเห็นได้แต่สามารถวัดและประเมินผลได้การบริหารจัดการทำให้การใช้ทรัพยากรมีความคุ้มค่าและเกิดประสิทธิผลในการผลิตนอกจากนี้ยังช่วยให้คุณภาพชีวิตของพนักงานดีขึ้นและยังเป็นการแสวงหาวิธีการทำงานที่ดีที่สุดและความสำคัญประการสุดท้าย คือ การจัดการช่วยทำให้เกิดการจ้างงานทำให้ประชาชนมีรายได้กระบวนการบริหารจัดการที่ดีจะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้การบริหารจัดการเป็นเทคนิคที่ทำให้สมาชิกในองค์กรเกิดจิตสำนึกร่วมกันในการปฏิบัติงานและมีความตั้งใจการบริหารจัดการเป็นกำหนดขอบเขตการทำงานของสมาชิกในองค์กรและการบริหารจัดการเป็นการแสวงหาวิธีการที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงาน

ในปัจจุบันการดำเนินการของสวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามส่วนใหญ่ยังคงเป็นการปลูกพืช ผัก และผลไม้ เพื่อให้พระภิกษุ สามเณร มีภัตตาหารฉันในวัด และเพิ่มทักษะชีวิตให้สามเณรได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติด้วยตนเองการมีส่วนร่วมจากชุมชนยังมีไม่มากนักและยังพบว่าการดำเนินงานของสวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามยังประสบปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารจัดการ ได้แก่ ปัญหาน้ำที่ไม่ได้ผ่านการกรองทำให้สายยางระบบน้ำหยดอุดตันส่งผลให้เกิดปัญหาสายอุดตันและต้องเปลี่ยนบ่อย ๆ แมลง เพลี้ย เชื้อรา ที่มารบกวนพืชผักเนื่องจากสวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามไม่ได้ใช้สารเคมีจึงทำให้ต้องหาวิธีการกำจัดศัตรูพืชเหล่านี้โดยใช้น้ำส้มควันไม้ กากกาแฟ ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้แสดงให้เห็นถึงการขาดบุคลากรที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการให้ความรู้และคำแนะนำในการบริหารจัดการสวนเกษตรประกอบกับเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวมาเยือนช่วงเวลาฤดูหนาวของทุกปีมีการประชาสัมพันธ์ของวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างโดยประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทาง Social media ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการที่ดีจะช่วยให้การดำเนินงานของสวนเกษตรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรในพุทธสถานแห่งนี้ตระหนักถึงความสำคัญของสวนเกษตรซึ่งเป็นเกษตรแบบพึ่งพาตนเองช่วยลดค่าใช้จ่ายด้านอาหารของพระภิกษุสามเณร อีกทั้งช่วยดูแลสุขภาพพระภิกษุ สามเณร ของวัดในการบริโภคผัก

ปลอดภัยซึ่งสนใจที่ศึกษาปัจจัยการบริหารจัดการที่มีผลต่อความสำเร็จของสวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม เพื่อเป็นแนวทางการขับเคลื่อนความสำเร็จและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนใกล้เคียงอีกทั้งยังช่วยสร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จและการบริหารจัดการสวนเกษตร วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารจัดการที่มีผลต่อความสำเร็จสวนเกษตร วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม

สมมติฐานการวิจัย

การบริหารจัดการ มีผลต่อความสำเร็จของสวนเกษตร วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

Gulick & Urwick (1973) กล่าวถึง POSDCoRB ซึ่งเป็นกระบวนการบริหาร 7 ประการ ดังนี้ คือ 1) การวางแผน (Planning: P) หมายถึง จัดวางโครงสร้างและแผนปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าว่าเราจะต้องทำอะไรบ้างและทำอย่างไร เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ 2) การจัดหน่วยงาน (Organizing: O) หมายถึง กำหนดโครงสร้างของหน่วยงาน การแบ่งส่วนงานการกำหนดสายงานตำแหน่งต่าง ๆ การกำหนดหน้าที่ให้ชัดเจน 3) การจัดตัวบุคคล (Staffing: S) หมายถึง การบริหารงานด้านบุคลากร ได้แก่ การจัดอัตรากำลัง การสรรหา การพัฒนาบุคลากร การสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี การประเมินผลการทำงาน และการให้พ้นจากการทำงาน 4) การอำนวยการ (Directing = D) หมายถึง นับตั้งแต่การตัดสินใจ การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมบังคับบัญชา และการควบคุมการปฏิบัติงาน 5) การประสานงาน (Coordinating: Co) หมายถึง ประสานกิจการด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานให้เกิดความร่วมมือเพื่อดำเนินไปสู่เป้าหมายเดียวกัน 6) การรายงานผล (Reporting = R) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้แก่ผู้บริหารและสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหวของการดำเนินงานว่าก้าวหน้าไปเพียงใด และ 7) การงบประมาณ (Budgeting = B) หมายถึง การจัดทำงบประมาณ บัญชีการใช้จ่ายเงินการควบคุมและตรวจสอบด้านการเงิน

แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จ

ความสำเร็จในการสร้างกลุ่มฝึกฝนความสำเร็จให้ผู้จัดการแต่ผลของการฝึกนี้ยังสามารถยืนยันได้ว่า ผู้จัดการเหล่านี้มีแรงจูงใจในความสำเร็จจริงหรือไม่ หรืออาจเพราะตำแหน่งในงานของเขาเป็นตัวกำหนดข้อผิดพลาดของทฤษฎีนี้คือ การตีความข้อมูลจากการเล่าบรรยายภาพของผู้ทดสอบ การตีความข้อมูลเหล่านี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อของผู้ตีความ ฉะนั้นผู้ทดสอบ จะมีแรงจูงใจสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับคำบรรยายของตนสอดคล้องกับความคิดความเชื่อของผู้ตีความทางใดก็ถูกแจสู่ความสำเร็จที่จะนำไปสู่ความสำเร็จนั้น ความสำเร็จเป็นกุญแจที่จะต้องไขไปเพื่อแก้ปัญหาหรือเพื่อพิจารณาให้ได้มาซึ่งความสำเร็จ เพราะเป็นด่านแรก

ที่จะต้องก้าวต่อไปเพื่อเอาชนะตัวเองเอาชนะเวลาในแต่ละวันของตนเอง และจงใช้เวลาทุกนาทีให้มีค่ามากที่สุด เพราะถ้าไม่ตั้งใจทำงานต่าง ๆ ให้ทันต่อเวลาก็ยังทำให้เสียเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์ ดังนั้น เวลาในทุก ๆ วินาทีที่เป็นสิ่งที่มีค่าอยู่เสมอจึงควรคิดให้ดีกว่าการตัดสินใจทำงานต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้เป็นประตูลูกความสำเร็จต่อไปในอนาคตได้

แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร

การส่งเสริม (Extension) เป็นการขยายและถ่ายทอดความรู้ตามระบบวิทยาการแพนใหม่ (Innovation System) ซึ่งก่อประโยชน์ทางการศึกษา (Education Advantages) และมีคุณค่าทางการปฏิบัติ (Practical Values) แก่บุคคลผู้พึงได้รับความช่วยเหลือในการเรียนรู้หรือผู้รับการส่งเสริม (People Intended, Clientele, Audience) ให้สามารถพัฒนาตนเอง โดยการเรียนรู้ที่สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (Better Living) เป็นสำคัญ

รูปแบบการส่งเสริมการเกษตร

สมจิต โยธะคง และเฉลิมศักดิ์ตุ้มหิรัญ (2553) ได้สรุปรูปแบบการส่งเสริม ดังนี้ รูปแบบการส่งเสริมแบบการฝึกอบรมและเยี่ยมเยียนเป็นรูปแบบแรก ๆ ที่นำมาใช้ในงานส่งเสริมทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศรูปแบบนี้จะมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 2 ส่วน คือการฝึกอบรม โดยมีเจ้าหน้าที่ทำการส่งเสริมในหลักสูตรที่กำหนดส่วนการเยี่ยมเยียน เจ้าหน้าที่จะออกเยี่ยมเยียนถึงบ้านและไร่นาเป็นรายปักษ์ซึ่งรูปแบบนี้ได้รับการปรับปรุงหลายครั้งโดยกรมส่งเสริมการเกษตรรูปแบบการส่งเสริมแบบการบริการเบ็ดเสร็จที่จุดเดียว รูปแบบนี้เคยใช้ในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษ เรียกว่า การบริการเบ็ดเสร็จ คือ การที่เกษตรกรเข้ามารับบริการที่จุดเดียวแล้วจะได้ทุก ๆ อย่างกลับไปเบ็ดเสร็จรูปแบบการส่งเสริมแบบการมีส่วนร่วม รูปแบบนี้กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับคำแนะนำจากรัฐบาลเนเธอร์แลนด์และนำมาใช้กับโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาการมีส่วนร่วมเป็นการรวมตัวของกลุ่มคนเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางของการตัดสินใจ ผลลัพธ์ของการมีส่วนร่วมทำให้เกิดการกระจายอำนาจการตัดสินใจไปสู่ผู้ปฏิบัติมากขึ้นทำให้รู้จักการช่วยเหลือตัวเองมากขึ้นรูปแบบการส่งเสริมแบบการบูรณาการเป็นรูปแบบที่นำมาใช้แก้ปัญหาทางส่งเสริมที่ใช้เพียงรูปแบบเดียวและมีข้อจำกัดเนื่องจากการบูรณาการเป็นการทำงานที่เห็นว่าบกพร่องให้เกิดความสมบูรณ์รูปแบบนี้จะนำมาใช้ในงานส่งเสริมการเกษตรโดยการบูรณาการโครงการเข้าด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นระบบโซ่เครือข่ายหรือระบบวงจรผลของการใช้รูปแบบนี้กับงานส่งเสริมการเกษตรทำให้ประหยัดคน งบประมาณ และการลดความขัดแย้ง

2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามพระภิกษุ สามเณร จำนวน 120 รูป โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. ข้อมูลการบริหารจัดการ และความสำเร็จสวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อความสำเร็จสวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุ (multiple linear regression)

ผลการวิจัย

พระภิกษุและสามเณรทั้งหมด 120 คน ส่วนใหญ่มีอายุ 15-20 ปี จำนวนพรรษา 5 - 10 และระดับการศึกษาส่วนใหญ่มัธยมศึกษา

วัตถุประสงค์ที่ 1 ระดับการบริหารจัดการสวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม ดังตารางที่

1

ตารางที่ 1 การบริหารจัดการสวนเกษตร ในภาพรวม

การบริหารจัดการสวนเกษตร ในภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านการวางแผน	3.90	0.74	มาก
2. ด้านการกำหนดโครงสร้าง	3.89	0.73	มาก
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	3.83	0.80	มาก
4. ด้านการอำนวยความสะดวก	3.68	0.78	มาก
5. ด้านการประสานงาน	3.95	0.69	มาก
6. ด้านการรายงานผล	3.89	0.70	มาก
7. ด้านการจัดทำงบประมาณ	3.76	0.69	มาก
รวม	3.84	0.56	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารจัดการสวนเกษตรของวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การประสานงาน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.95$) รองลงมาคือ การวางแผน ($\bar{X} = 3.90$) การกำหนดโครงสร้าง ($\bar{X} = 3.89$) การรายงานผล ($\bar{X} = 3.89$) การบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.83$) การจัดทำงบประมาณ ($\bar{X} = 3.76$) และการอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.68$) ตามลำดับระดับความสำเร็จของสวนเกษตร วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสำเร็จของสวนเกษตร

ความสำเร็จของสวนเกษตร	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. สวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามสามารถสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนได้	3.72	1.01	มาก
2. สวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามสามารถดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	3.67	0.93	มาก
3. สวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.68	1.08	มาก
4. สวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามสามารถสร้างความร่วมมือระหว่างวัดและชุมชนได้	4.02	0.83	มาก
รวม	3.77	0.69	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความสำเร็จของสวนเกษตรของวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามสามารถสร้างความร่วมมือระหว่างวัดและชุมชนได้ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมาคือ สวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามสามารถสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนได้ ($\bar{X} = 3.72$) และสวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.68$) และสวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามสามารถดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 3.67$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ปัจจัยการบริหารจัดการที่มีผลต่อความสำเร็จของสวนเกษตร วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม ดังตารางที่ 3

Dependent Variable	ความสำเร็จของสวนเกษตร (Y)		
Independent Variable	การวางแผน (X ₁) การกำหนดโครงสร้าง (X ₂) การบริหารงานบุคคล (X ₃) การอำนวยการ (X ₄) การประสานงาน (X ₅) การรายงานผล (X ₆) และการจัดทำงบประมาณ (X ₇)		
Prediction: Goodness-of-Fit			
Multiple R	.989		
R Square	.978		
Adjusted R Square	.977		
Standard Error	.10673		
Regression	7	56.797	8.114
Residual	112	1.276	.011
F = 712.258	Sig. = .000		
Durbin-Watson = 2.115			

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

Explanation: Variable in Equation				
Independent Variable	Unstandardized Coefficients (B)	Standardized Coefficients (Beta)	t - Value	Sig.
ค่าคงที่	.090		1.285	.201
การวางแผน (X ₁)	.045	.048	2.339	.021*
การกำหนดโครงสร้าง (X ₂)	.020	.021	.959	.340
การบริหารงานบุคคล (X ₃)	-.085	-.097	-2.905	.004*
การอำนวยการ (X ₄)	.749	.845	49.194	.000*
การประสานงาน (X ₅)	.269	.268	13.852	.000*
การรายงานผล (X ₆)	-.089	-.090	-4.733	.000*
การจัดทำงบประมาณ (X ₇)	.073	.073	2.209	.029*

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการวิเคราะห์สามารถนำมาเขียนเป็นค่าสมการที่แสดงว่าค่านี้ได้ ดังนี้

$$\hat{Y} = .090 + .045X_1 + .020X_2 - .085X_3 + .749X_4 + .269X_5 - .089X_6 + .073X_7$$

$$(1.285) (2.339)** (.959) (-2.905)** (49.194)** (13.852)** (-4.733)** (2.209)**$$

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือ ค่า t statistic

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยพบว่า การบริหารจัดการที่มีผลต่อความสำเร็จของสวนเกษตร วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม คือ การวางแผน การบริหารงานบุคคล การอำนวยการ การประสานงาน การรายงานผล และการจัดทำงบประมาณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่มีอำนาจในการทำนายการเปลี่ยนแปลงของความสำเร็จของสวนเกษตรได้ดีที่สุดคือ การอำนวยการ ($B = .749$) รองลงมาคือ การประสานงาน ($B = .269$) การรายงานผล ($B = -.089$) การบริหารงานบุคคล ($B = -.085$) การจัดทำงบประมาณ ($B = .073$) และการวางแผน ($B = .045$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารจัดการสวนเกษตรของวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการประสานงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี POSDCoRB การประสานงานมีความสำคัญต่อความสอดคล้องกับนโยบายขององค์กรเพื่อเป็นการประสานให้ส่วนต่าง ๆ ของกระบวนการทำงานมีความต่อเนื่องกันเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและราบรื่นเพื่อให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง จึงมีการวางแผนที่ดีโดยกำหนดให้เป็นนโยบายในการประสานงานกำหนดผู้รับผิดชอบกำหนดวันเวลาแล้ว

เสร็จกำหนดสถานที่ที่แน่นอนเพื่อความสะดวกแก่ทุกฝ่ายให้ทำงานได้ง่ายขึ้นและตรงตามเป้าหมาย ความสำคัญของการประสานงานในแง่ที่เป็นองค์ประกอบการบริหารจัดการด้านการประสานงานหรือเป็นปัจจัยที่อธิบายถึงการประสานงานเกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่มีผลต่อบุคคลในองค์กรเกิดการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานให้มีความสอดคล้องกันตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ โดยผู้บริหารสามารถติดต่อสื่อสารกับบุคคลทุกระดับทุกส่วนที่ต้องเกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจทั้งภายในและภายนอกองค์กรทำให้การจัดการความรู้ของและสามเณรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสวนเกษตรของเกิดผลสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีอย่างมีประสิทธิภาพและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทยากร มณีเนตร (2555) ได้อธิบายถึงความสอดคล้องของการติดต่อสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการปฏิบัติงาน มีเป้าหมายเดียวกัน มีความสอดคล้องกันทั้งเวลา และกิจกรรมที่จะต้องให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างราบรื่นจึงจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพ

ความสำเร็จของสวนเกษตรของวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยสวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามสามารถสร้างความร่วมมือระหว่างวัดและชุมชนได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดซึ่งสอดคล้องกับ จอมภัก คลังระหัด, พณณกร นคร, และกัญญัส ภรรุ่งเรือง (2560) พบว่า คุณสัมพันธ์ พิพัฒน์วรการ ได้นำเกษตรที่รวบรวมเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์กับงานเกษตรกรรม รวมถึงงานสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดเป็นสวนเกษตรสมัยใหม่ของคนเมือง ซึ่งเป็นลักษณะของ Smart Farmer คนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถเป็นวิถีเกษตรที่ไม่ทำลาย มีความยั่งยืนและพึ่งพาธรรมชาติได้จริง เฟรชวิลล์ฟาร์ม ยังมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเกษตรโดยมีการฝึกอบรมให้แก่ผู้ที่สนใจเพื่อสามารถนำความรู้ได้ไปใช้ประกอบอาชีพ สามารถพัฒนาและต่อยอดได้อีกทั้งคุณสัมพันธ์ พิพัฒน์วรการ ยังได้มีการค้นคว้านวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอเพื่อพัฒนาเฟรชวิลล์ฟาร์ม โดยมีแนวคิดหลักคือ เกษตรอินทรีย์ เกษตรไร้สารพิษ

การบริหารจัดการสวนเกษตรด้านการวางแผน การบริหารงานบุคคล การอำนวยการ การประสานงาน การรายงานผล และการจัดทำงบประมาณ มีผลต่อความสำเร็จ โดยพบว่า การรายงานผล และการบริหารงานบุคคลมีค่าเป็นลบ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแม้ว่าสวนเกษตรจะมีการบริหารจัดการเพิ่มขึ้นก็อาจส่งผลให้ความสำเร็จลดลงได้เช่นกัน อาจเนื่องมาจากความสำเร็จของการบริหารจัดการสวนเกษตรอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านการรายงานผล และการบริหารงานบุคคล แต่อาจขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านการวางแผนการอำนวยการ การประสานงาน และการจัดทำงบประมาณ สอดคล้องกับ กนกวรรณ คล้ายเพ็ง และศดานนท์ วัฒนธรรม (2562) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม จำนวน 4 ปัจจัย ได้แก่ ความพร้อมของระบบงาน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ความชัดเจนของยุทธศาสตร์ และความเหมาะสมด้านโครงสร้างของหน่วยงานอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และสอดคล้องกับ นิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์, รังสรรค์ สิงห์เลิศ และสมสงวน ปัสสาโก (2563) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 4 ปัจจัย คือ ผู้นำการสร้างเครือข่ายการบริหารและจัดการ และคณะกรรมการกลุ่ม โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.560 ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 31.3

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการบริหารจัดการที่มีผลต่อความสำเร็จของสวนเกษตรวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม จากกลุ่มตัวอย่างคือ พระภิกษุ และสามเณร วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม จำนวน 120 รูป โดยใช้แบบสอบถาม พบว่า การบริหารจัดการสวนเกษตรของวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามในภาพรวมอยู่ในระดับมากความสำเร็จของสวนเกษตรของวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการบริหารจัดการที่มีผลต่อความสำเร็จของสวนเกษตรของวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม คือ การวางแผน การบริหารงานบุคคล การอำนวยการ การประสานงาน การรายงานผล และการจัดทำงบประมาณ ข้อค้นพบจาก งานวิจัยนี้วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามและหน่วยงานด้านการเกษตรสามารถนำไปเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนความสำเร็จของสวนเกษตรแบบยั่งยืนและกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมจากชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษาพบว่า พระภิกษุและสามเณรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสวนเกษตรของวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยการประสานงานมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ดังนั้น วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามควรส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณรและบุคลากรคิดและเรียนรู้สร้างสรรค์ และมีการให้รางวัลแก่ผู้สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ มีการแลกเปลี่ยนความรู้กันในคณะทำงานเพื่อถ่ายโอนความรู้กัน อย่างไม่มีขีดจำกัดและความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้ปฏิบัติงานจริงอย่างถูกต้องเหมาะสมและมีความรับผิดชอบและพระภิกษุและสามเณรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จของสวนเกษตรของวัดหมื่นพุทธเมตตา

คุณารามในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามควรเพิ่มขีดความสามารถของพระภิกษุสามเณรในการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์และสารสนเทศในงานส่งเสริมการเกษตรและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพระภิกษุ สามเณร และชุมชนในการพัฒนาการเกษตรเพื่อให้วัดและชุมชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาและเกิดความต่อเนื่องยั่งยืน

จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการที่มีผลต่อความสำเร็จของสวนเกษตรของวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณาราม คือ การวางแผน การบริหารงานบุคคล การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การรายงานผล และการจัดทำงบประมาณ ดังนั้น วัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามควรกำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม เช่น การวางแผนปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถและสมรรถนะรายบุคคล การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง พัฒนาขั้นตอนการทำงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ แบบบูรณาการ มีการรายงานผลการดำเนินงานของสวนเกษตรให้พระภิกษุ สามเณร รับทราบ และกำหนดแผนการใช้จ่ายเงินอย่างคุ้มค่า เพื่อสามารถสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กร และสร้างความร่วมมือระหว่างวัดและชุมชนได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางการบริหารจัดการสวนเกษตรของวัดหมื่นพุทธเมตตาคุณารามให้เข้มแข็ง

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ คล้ายเพ็ง และศดานนท์ วัดธรรม. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. 21(1), 19-30.
- จอมภักดิ์ คลังระหัด, พณณกร นคร, และกัญญภัส ภารุ่งเรือง. (2560). ปัจจัยความสำเร็จสวนเกษตรของคนเมือง. การประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 4 (The 4th National Conference on Public Affairs Management) “การบริหารกิจการสาธารณะภายใต้ประเทศไทย 4.0. 811-826.
- ดิเรก ฤกษ์ห่วย. (2552). ทฤษฎีและแนวทางการพัฒนาสังคม. ในเอกสารการสอนชุดวิชาทฤษฎีสังคมศาสตร์กับการพัฒนาชุมชน. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์, รังสรรค์ สิงห์เลิศ และสมสงวน ปัสสาโก. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 4(2), 103-111.
- วรพจน์ บุษราคัมวดี. (2558). การพัฒนาองค์กร. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

- วิทยากร มณีเนตร. (2555). การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Story Telling เรื่อง“เทคนิคและเครื่องมือการประสานงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย”. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานรัฐมนตรี.
- สมจิต โยธะคง และเฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ.(2553). รูปแบบการส่งเสริมการเกษตรใน เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร (หน่วยที่7). นนทบุรี: สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานสถิติจังหวัดเชียงราย. (2563). ข้อมูลประชากร. สืบค้นเมื่อ มกราคม 20, 2565 จาก <http://www.nso.go.th/sites/2014/nsopublic>
- เอี่ยมพร บัวสรวง. (2551). รูปแบบภาวะผู้นำและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของพนักงานอัยการในสำนักงานอัยการเขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Gulick, Luther, Lindon Urwick. (1973). Paper on the Science of Administration. Clifton: Augustus M. Kelley.